

Opgroeien

Koning Albert I-Laan 1.2 bus 523

8200 BRUGGE

iroj.jeugdhulp.be

Verslag IROJ

Datum: 13/09/2024

Locatie: Quercus - VAC Brugge

Aanwezig: Ann Vuylsteke, Liesbeth Vandamme, Joost Bonte, Marjan Tyberghien, Wim Hove, Eveline Popelier, Annelies Catoor, Katrien Sabbe, Dieter Rigole, Nathalie Dessen, Lien Vanmaele, Hilde Verplancke, Nina Van Coillie, Deborah De Mey, Filip Van Becelaere, Karen Lefevere, Annelies Delaere, Cedric Kemseke, Katleen Castelein, Stijn Hermans

Afwezig met kennisgeving : Jozefien Van Landschoot, Veerle Louwage, Loes Verdru, Ingrid Crabbe, Alice Segaeert, Charlotte Dewitte, Nele Welvaert, Alia Sayka, Sigrid Verhees

Afwezig zonder kennisgeving:

Voorzitter: Ann Vuylsteke

Verslaggever: Stijn Hermans

Welkom

- De voorzitter verwelkomt de aanwezigen.
- De voorzitter verwelkomt Deborah De Mey die voor het eerst aansluit, namens het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling West-Vlaanderen
- Sigrid Verhees zal in de toekomst aansluiten als vertegenwoordiger van Cachet.
- Katleen Castelein neemt vandaag de spiegel in de hand.

1. Opvolging en goedkeuring verslag IROJ 7 juni 2024

- Tijdens het vorige IROJ is kort aandacht besteed aan de studiedag "Impact met verhalen uit de jeugdhulp". Recent is er een [artikel](#) gepubliceerd in Sociaal.net, waar alle relevante informatie over het onderzoek in wordt vermeld (inclusief link om te participeren). Er wordt een warme oproep gedaan om te participeren aan het onderzoek.
- "Prepared Mind" is aangesteld voor de procesbegeleiding van de eerste fase van de "Oproep rond het vinden van zorgfiguren uit de context van jonge kinderen en hun gezinnen als alternatief voor uithuisplaatsing – een belangrijke pijler voor zorggarantie". Zij zouden begin september contacten leggen met de netwerken.
- Vorig IROJ was er nog geen duidelijkheid over de weerhouden regio's mbt de Pilotprojecten 'zorg en ondersteuning' en 'vroegdiagnostiek' in West-Vlaanderen. Deze duidelijkheid is er ondertussen wel:

- Lokale Zorg en Ondersteuning: Westhoek: zorgregio Ieper, Poperinge, Vleteren Houthulst.
- Vroegdiagnostiek: Samenwerkingsverband West-Vlaanderen met als werkingsgebied een aaneenschakeling van ELZ in West-Vlaanderen (valt samen met 1G1P AanZet)

Een lid geeft aan dat de projecten zijn gestart. Prepared Mind ondersteunt ook deze projecten.

- Het verslag van het IROJ van 7 juni 2024 wordt goedgekeurd.

2. Intersectoraal regionaal beleid Jeugdhulp

Alle IROJ-voorzitters en ondersteuners hebben op 26 september een hele dag samen stil gestaan bij de werking van het IROJ tijdens de voorbije 10 jaar en de positie van het intersectoraal regionaal beleid binnen de jeugdhulp in de toekomst. Deze dag is er gekomen op initiatief van Opgroeien.

Elk IROJ heeft de voorbije 10 jaar een parcours afgelegd met eigen accenten. Op het gebied van samenwerking is er de voorbije 10 jaar veel veranderd op het terrein. Het aantal samenwerkingsverbanden en netwerken is sterk toegenomen. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen.

De overheid heeft niet steeds het IROJ ten volle gebruikt.

De deelnemers geloven in de meerwaarde van een intersectoraal regionaal beleidsforum, dat qua werking afgestemd moet zijn op andere netwerken. Het bredere helikopterzicht en ook het “geheugen” zijn belangrijk om te behouden.

Het was een zeer zinvolle uitwisseling. De dag heeft niet geleid tot concrete voorstellen. De elementen die tijdens de dag zijn ingebracht, zullen worden verwerkt in een nota die later dit jaar nog aan bod zal komen op het IROJ. Daarna zal de nota worden bezorgd aan het beleid.

3. Crisis- en investeringsplan Jeugdhulp

3.1. Oproep “Opschaling van residentiële crisiszorg: versterking en verbreding bij meest complexe zorgvragen”

Cedric Kemseke geeft duiding bij het voorstel dat voor West-Vlaanderen is uitgewerkt door de werkgroep die door het IROJ en het netwerkcomité WINGG werd gemandateerd.

De nota met het voorstel is ter plaatse rondgedeeld.

De deadline voor het indienen van het voorstel is 15 september, het voorstel is reeds goedgekeurd door het netwerkcomité van WINGG, vandaag staat de advisering door het IROJ op de agenda.

Het voorstel is ook besproken op de werkgroep advisering van het IROJ. Het was een atypische bespreking omdat er nog geen concrete tekst was om van te vertrekken.

Bespreking:

- Het is zinvol om beter in kaart te brengen over hoeveel jongeren het gaat in de regio en wat het profiel is. De info over het aantal (mogelijke) eenzijdige stopzettingen is een onderschatting. Grotere organisaties trachten vol te houden door jongeren te verschuiven naar andere leefgroepen.
- Deze situaties zorgen niet alleen voor spanningen binnen teams en organisaties, maar ook met andere actoren die bij de jongeren zijn betrokken.
- De keuze om de instroom te beheersen door een beperking van het aantal voorzieningen dat kan participeren aan de proeftuin, is niet evident, maar kan op begrip rekenen. Alle voorzieningen worstelen met deze problematiek. De cijfers van ACT tonen aan dat breed inzetten

belangrijk is. Maar bij voorkeur participeren voorzieningen die regelmatig op deze problematieken botsen.

Er wordt opgemerkt dat de instroom verder zal worden opgevolgd en kan worden bijgestuurd.

De vraag wordt gesteld hoe de keuze zal worden gemaakt tussen de voorzieningen die kunnen aansluiten bij de proeftuin in functie van instroom. Het voorstel om dit sectoraal te bepalen wordt gevolgd door het IROJ.

De door de werkgroep voorgestelde verdeelsleutel wordt gevolgd door het IROJ.

Er wordt benadrukt dat organisaties willen participeren ook bereid moeten zijn om externe expertise binnen te laten in de organisatie.

- Een lid merkt op dat door de heroriëntatie van de gemeenschapsinstellingen (GI), de CANO-voorzieningen niet meer kunnen rekenen op de intensieve samenwerking. Dit blijft een aandachtspunt om mee te nemen.
- Het is belangrijk en positief dat in het voorstel aandacht gaat naar de ondersteuning van de voorzieningen die werken met kinderen en jongeren met een ernstig meervoudige beperking. Hopelijk kan de bijkomende ondersteuning ook zichtbaar worden op de werkvloer. Idealiter zou er een werking tot stand komen, vergelijkbaar met St-Oda, die Oost- en West-Vlaanderen kan bedienen en waar de know how wordt gebundeld.

Er wordt aangegeven dat in de werkgroep aandachtig is bekeken welk antwoord kon worden geboden voor deze doelgroep, die expliciet in de oproep wordt vermeld. Er bleken geen mogelijkheden voorhanden om een time-out te organiseren in de GGZ. Er zal verder moeten worden bekeken wat de mogelijkheden zijn naar time-out binnen de sector zelf en wat hiervoor aanvullend nodig is.

De proeftuin zal leren wat het effect is van de aanpak rond deze doelgroep. Het is belangrijk om verder de focus op deze groep te houden en verder te blijven zoeken.

- Vanuit de werkgroep advisering was de vraag gesteld of de organisaties die zullen instaan voor de time-out, tegelijk ook actief blijven in de voorziening waar de jongere verblijft. Er wordt aangegeven dat dit zo is voorzien in het projectvoorstel.
- Er zal een kleinere werkgroep worden opgericht om het project op te volgen.
- De Gemeenschapsinstellingen zullen ook verder worden betrokken.
- De participatiecoach van WINGG is in gesprek gegaan met jongeren over wat crisis voor hen betekent. De input uit deze gesprekken zal worden meegenomen in verdere uitwerking
- Vanuit de cliëntvertegenwoordigers wordt aangegeven dat de relationele aanpak in organisaties naar de jongeren in het voorstel ontbreekt. De kans is groot dat er zeer snel zal worden gegrepen naar de crisisplaatsen.

De netwerkcoördinator van WINGG geeft aan dat het crisisbed niet de eerste optie mag zijn. De verbinding behouden met de leefgroep is de eerste optie.

Besluiten

Het IROJ spreekt zijn appreciatie uit voor het werk dat de werkgroep heeft verzet en geeft een positief advies bij het bezorgde voorstel.

3.2. Andere actuele info mbt de actielijnen uit het crisis- en investeringsplan

Er zijn momenteel geen andere actielijnen waar bij moet worden stilgestaan.

4. Werkgroepen en Regionaal Actieplan 2024

Werkgroepen – korte stand van zaken:

- **Netwerkstuurgroep Crisis – trefdagen**

De 1^e Trefdag voor crisisbegeleiders heeft plaatsgevonden op 20 juni in Trax. Deze trefdag was gericht op de crisisbegeleiders, om de rode draad in het crisisverhaal te verstevigen.

De 2e trefdag op 19 november is gericht op de crisisbegeleiders, maar ook de belangrijkste aanmelders (OSD, CLB, ...) en de samenwerkingsverbanden één gezin één plan in het kader van de vervolghulp na crisis.

Het grote lijnen van het programma zijn duidelijk, een aantal elementen moeten nog verder worden concreetiseerd.

Annelien Heyerick, de inhoudelijk directeur van CAW Noord-West-Vlaanderen, is de nieuwe voorzitter van de netwerkgroep crisis, in opvolging van Dieter Rigole.

- **Werkgroep Verontrusting - Inspiratiedag 22 oktober 2024**

De uitnodiging is verzonden, de inschrijvingen zijn gestart op 5 september, het maximaal aantal deelnemers is bijna bereikt.

Er is vooraf een oproep gedaan naar penhouders via mail, Stijn heeft ook een aantal IROJ-leden zelf gecontacteerd. We hebben geen kandidaat gevonden. Dit betekent dat de kosten voor catering ook in het IROJ-budget worden voorzien.

- **Werkgroepen Continuïteit en Participatie: Samen in beeld**

De definitieve versie van het spel zou vandaag naar de drukker worden verstuurd. Een proefdruk is beschikbaar en gaat rond tijdens het overleg.

Het is een mooi product geworden.

Er is een persmoment voorzien op 27 september om 14u30 in VIVES en er zijn 3 momenten om het spel te introduceren.

Introductiemomenten:

- 26 september: tijdens het Netwerkforum WINGG
- 27 september: in het Vives SpellenLab Brugge,
- 14 oktober: in de Spelothek Kortrijk

Ook voor deze actie vonden we geen penhouder. Door de lage kosten voor de productie kan het spel gratis ter beschikking worden gesteld, zonder het voorziene budget te overschrijden.

Tijdens een try-out met de leden van de werkgroep is ook al een eerste maal gesproken over de opdracht van de werkgroep na de lancering. Hier komen we later op terug.

- **Werkgroep Jongvolwassenen**

De werkgroep jongvolwassenen had voorzien om in het najaar een netwerkmoment te organiseren. Het oorspronkelijk idee om een lezing te voorzien door Andries Baert omtrent presentie is voorlopig geparkeerd. Een alternatief programma zou bestaan uit de een vertoning van "Here I Go", gekoppeld aan een panelgesprek met de regisseur en de jongere en een netwerkmoment.

De werkgroep jongvolwassenen komt op 18 september samen om het voorstel verder vorm te geven.

Er is een budgetvraag van € 4.500 voor deze actie.

Het IROJ gaat akkoord met deze actie.

- **Werkgroep Jonge Kind**

De werkgroep komt later vandaag samen.

Op de agenda staat onder meer een open brief vanuit de Werkgroep om een signaal te sturen naar de volgende Vlaamse regering, de Commissie Welzijn omtrent het jonge en het ongeboorte kind.

Daarnaast zal oa aandacht worden besteed aan de verdere aanpak rond het leerplatform IMH.

- **Werkgroep Advisering**

Vanuit de werkgroep advisering wordt gesignaleerd dat de deelname aan het overleg soms beperkt is. Dit is een aandachtspunt waar we op een volgende IROJ terug zullen komen.

5. Signalen cliëntvertegenwoordigers

Vanuit de cliëntvertegenwoordiging wordt alertheid gevraagd voor een aantal voorstellen die uit de formatie-nota's naar boven komen.

Het debat evolueert snel van rechten naar plichten en een "sanctionerende - responsabiliserende" aanpak van ouders en jongeren met een culpabiliserende framing naar bepaalde groepen.

Er wordt opgeroepen om hier blijvend op te reageren.

6. Ideale Wereld - Co-ncept Jeugdhulp – stand van zaken

Toelichting

Louise Delputte (Coördinator) en Leonie Pyfferoen (planmaker) geven toelichting bij dit agendapunt. Tijdens de toelichting op het IROJ van september 2023 werd aangegeven dat er 7 planmakers aan de slag gingen met vastgelopen trajecten van 10 jongeren tussen de 10 en 14 jaar. De planmakers zouden naast de jongere en de ouder(s) staan om te kijken naar het ideale plan.

Sedertdien zijn er heel wat verschuivingen gebeurd.

De toenmalige coördinator is kort erna gestopt.

Daarna is de stuurgroep aan de slag gegaan en werd een procesflow uitgetekend. Er is bekeken hoe verder met de trajecten aan de slag kan worden gegaan op micro en meso-niveau – wat willen we uit de trajecten halen en hoe kan dat verder worden verspreid.

De planmakers stonden aanvankelijk erg naast de jongeren en de ouders, met weinig aandacht voor de hulpverlening die al in het traject zat. Dit zorgde voor wrevel en weerstand.

Met de nieuwe procesflow wordt meer methodisch gewerkt en is er ook aandacht voor het perspectief van de betrokken hulpverleners. Er is minder focus op de rol van trajectbegeleiding/contextbegeleiding en meer een helikopterview.

Er worden ook meer en meer rondetafels georganiseerd rond de trajecten die worden gelopen om tot gedeelde verantwoordelijkheid, zorg en aanpak te komen. Dit blijkt telkens een meerwaarde.

Het aantal planmaker is herleid naar 3.

Er wordt ook gekeken naar dreigend vastlopende trajecten.

Aanmelden kan nog steeds.

Er wordt verder ingezet op samenwerking met de partners door ze samen te brengen en te kijken naar thema's die breder gaan dan de individuele casus. Er zullen lerende netwerken starten rond 3 thema's.

Op 3 oktober is er een eerste bijeenkomst rond het thema contextbegeleiding.

Op 22 november vindt een forum plaats in De Schouw in Lichtervelde, waar een stand van zaken zal worden gegeven en de planning voor 2025 zal worden toegelicht.

Op 27 september organiseert Opgroeien een "[Koffie met kennis](#)" rond de projecten ideale wereld (webinar).

Bespreking

- Er wordt opgemerkt dat bij de lancering een bredere uitrol was vooropgesteld na de proefperiode. Het is hierrond stil geworden. Hoe lang lopen de projecten nog en hoe zit het met de opvolging ?

De projectfase was met een jaar verlengd, tot eind 2024. Het project zou verder worden verlengd tot eind 2025, maar hierover is er momenteel nog geen definitieve zekerheid.

- Zijn er signalen dat de kennis en ervaring die men via de projecten opdoet, ook op het Vlaams beleidsniveau zullen worden gebuikt om elders in te zetten ?

Er zijn inderdaad signalen dat men aan de slag zal gaan met de zaadjes die worden geplant in netwerken.

Een koppeling met Vroeg en Nabij ligt voor de hand, maar is nog niet concreet.

Er zijn ook linken met het hulpprogramma geblokkeerde ontwikkelingstrajecten.

- Er wordt opgemerkt dat inzetten op thema's die leven terechtere is, maar hoe hou je een overzicht van wie waar al mee bezig is en hoe vermijd je dat er dubbel werkt gebeurt ?
Dit is een terechte bezorgdheid, het verkennen van wat er al bestaat is steeds belangrijk.
- Er is destijds gestart met 10 trajecten. Ondertussen zijn een 5-tal trajecten afgerond en een 5-tal nieuwe trajecten gestart.

7. Stand van zaken in de regio

7.1 Stand van zaken uit de samenwerkingsverbanden één gezin één plan

Info vanuit de samenwerkingsverbanden:

Yves Indeherberghe, het aanspreekpunt op Vlaams niveau voor één gezin één plan, heeft Opgroeien verlaten. Dieter Dochy (Konekti) zal het team in Brussel versterken samen met onder andere An Rommel.

- **Konekti:**

- Konekti is op zoek naar een nieuwe team-coördinator, ter vervanging van Dieter Dochy.
- Schooluitval is een problematiek die in de regio sterk wordt opgemerkt, waar men verder rond aan de slag wil gaan binnen het samenwerkingsverband. Hierbij wordt ook de focus op het basisonderwijs gelegd.

- **1GIP AanZet:**

De verdere uitrol van opdrachten binnen crisisplan vraagt veel aandacht.

- Er wordt ingezet op de samenwerking en ondersteuning van de 18 internaten in de regio vanuit het samenwerkingsverband en één gezin één plan.
- Rond de inzet van vrijwilligers is gekozen voor een koppeling van bestaande vrijwilligerswerkingen aan jeugdhulp. De regio is te uitgestrekt om een eigen werking op te zetten.
Er is een projectmedewerker gestart om bestaande organisaties in de regio die werken met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties met elkaar te verbinden.
- De extra overkophuizen starten in de regio. Diksmuide is reeds gestart. Tegen begin november zullen ook de andere overkophuizen in Torhout, Roeselare, Tielt, Izegem, Veurne actief zijn.

- **Eén gezin één plan Noord-West-Vlaanderen:**

- Er gaat veel aandacht naar het verder uitrollen van de acties in het kader van het crisis- en investeringsplan.
- Op 3 december wordt een netwerkbeurs georganiseerd voor de partners in het samenwerkingsverband.

7.2 Lerende netwerken gedeelde verantwoordelijkheid & Project Ideale wereld

Er is geen aanvullende info.

7.3 Info uit de eerstelijnszones

- Binnen de eerstelijnszone Oostende -Bredene is men aan het werken aan een flowchart rond mentaal welzijn van jongeren in de transitieleeftijd. Dit kan een bruikbaar instrument worden, dat ook breder zou kunnen worden uitgerold.
- Binnen de eerstelijnszone Oostkust wordt op 10 oktober opnieuw een netwerkmoment georganiseerd. Volgend jaar wil men vanuit de ELZ inzetten op jonge mantelzorgers. De noden in de regio naar jongeren zijn groot, het aanbod blijft klein.

8. Korte berichten en varia

- **Planning 2025**

Samen met de agenda is een voorstel van planning voor 2025 bezorgd. Deze wordt goedgekeurd.

- **Overkop**

Een lid merkt op dat er veel in beweging is rond Overkop.

Er zijn projectmiddelen voorzien tot eind 2025.

Er is een inspiratienota geschreven voor de volgende Vlaamse regering in functie van het structureel maken van de werking, met een aantal duidelijke aanbevelingen.

De overheid maakt zijn beloftes niet waar: er was aangekondigd dat er 6 miljoen zou worden voorzien voor Overkop, met het oog op de uitbreidingen in 2024. Er is uiteindelijk maar 4 mio voorzien. Slechts 38 eerstelijnszones krijgen subsidies. De kabinetsmedewerker die betrokken was bij dit dossier, is niet meer op post. Men heeft er een potje van gemaakt.

- **Jongvolwassenen – opvolging oproep dak en thuisloosheid.**

Een van de opmerkingen vanuit het IROJ bij de aanvraag van Back on Track was de vraag om een bredere intersectorale samenwerking uit te bouwen. Back on Track heeft dit advies ter harte genomen, vorige week was er een eerste bijeenkomst om dit verder vorm te geven.

- **WINGG**

– Met het oog op de opmaak van een nieuw strategisch plan wordt gekozen voor een meer participatieve aanpak. Er worden dialoogcirkels georganiseerd rond 3 thema's. Men wil hierbij verschillende perspectieven rond de tafel brengen.

Er wordt gevraagd om de affiche bekend te maken, ook bij de jongeren en ouders in de voorziening.

- Op 26 september vindt het Netwerkforum van WINGG plaats in Ieper.

- WINGG start met 3 referenten: medewerkers die zich kunnen verdiepen in een thema en binnen het netwerk een dynamiek op gang brengen en werken aan deskundigheidsbevordering. De 3 thema's zijn: jonge kind, ontwikkelingsstoornissen en Kopp-Koap ('Kinderen van Ouders met Psychische Problemen' - 'Kinderen van Ouders met een Afhankelijkheids-Probleem').

- **A Way(ve) Home**

- Het shelter project is gestart, er zijn al jongeren aan wie een tijdelijk verblijf kon worden aangeboden in de jeugdherberg met hotelcheques. Er is een goede samenwerking met de jeugdherberg. Er wordt onmiddellijk met de jongeren aan de slag gegaan. Voorwaarde is wel dat er bereidheid is om aan de slag te gaan.

- In juni is de eerste container onthuld die zal worden omgebouwd. Het is een mooi project omdat de jongeren van het VTI niet alleen zullen instaan voor de ombouw, er zal vanuit A Way Home ook met

de jongeren in gesprek worden gegaan rond het project.
Het blijft zoeken naar een passende locatie voor de containers.

- **Reflecties vanuit de spiegel**

Naar aanleiding van de open brief vanuit de werkgroep jonge kind: het is schrijnend wanneer een kind al voor de geboorte wordt toegeleid naar jeugdhulp. Waarom komt de hulp nu pas ?

Ideale wereld: het is fijn dat in de trajecten vanuit een neutrale positie wordt geluisterd naar de jongeren en gezin zelf.

Flowchart rond mentaal welzijn van jongeren in de transitieleeftijd: de focus lijkt sterk op de jongere en niet op de omgeving en anderen en de impact daarvan op de jongeren.

Het is jammer dat hotelcheques enkel kunnen worden ingezet als er bereidheid is om mee te werken. Wat zou er nodig zijn voor de jongeren die die bereidheid niet meer hebben ?